

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci

žalobkyně: **B. O.,**
zastoupená Šárkou Klodnerovou, advokátkou,
sídlem T. G. Masaryka 64/12, 568 02 Svitavy,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 7. 2020, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 7. 2020, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku nahradit žalobkyni k rukám její zástupkyně Šarce Klodnerové, advokátce, náklady řízení ve výši 5.110 Kč.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení uvedeným ve výroku I tohoto rozsudku byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 4. 2020, č. j. X, jímž Česká správa sociálního zabezpečení žalobkyni snížila od 4. 5. 2020 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Svitavy (dále též „OSSZ Svitavy“) ze dne 23. 1. 2020 i podle posudku České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 6. 2020 je žalobkyně invalidní pro invaliditu druhého stupně. Míra poklesu její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla žalovanou stanovena na 60 %, přičemž posudkoví lékaři dospěli k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI (postižení trávící soustavy), oddíle F (postižení jater), položce 1c přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška č. 359/2009 Sb.“).
2. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu rozhodnutí uvedeného ve výroku I tohoto rozsudku v plném rozsahu, přičemž namítala, že skutková zjištění žalované jsou nesprávná a žalobkyně je nadále invalidní pro invaliditu třetího stupně.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že při rozhodování vycházela z odborných závěrů lékařů lékařské posudkové služby a žalobou napadené rozhodnutí je dle jejího názoru věcně správné a zákonné, nicméně s ohledem na námitky žalobkyně navrhla, aby si soud vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a následně o žalobě rozhodl.
4. Soud o žalobě uvažil následovně:
5. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se
 - a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.
6. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
7. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
8. Podle § 40 odst. 1, 2, 3 zákona o důchodové pojištění potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku a) do 20 let méně než jeden rok, b) od 20 let do 22 let jeden rok, c) od 22 let do 24 let dva roky, d) od 24 let do 26 let tři roky, e) od 26 let do 28 let čtyři roky a f) nad 28 let pět roků (odst. 1). Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky (odst. 2). Pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. a) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice, a to před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky, a po dosažení věku 18 let po dobu prvních 6 let tohoto studia. Ustanovení § 12 odst. 1 věty druhé platí zde přiměřeně (odst. 3)
9. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové

komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkovi řízení udávaným potížím, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti a přesvědčivosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 – 24, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 – 26, a mnohé jiné), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

10. Z důvodů shora popsanych soud ve věci provedl důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Hradci Králové (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“), ve smyslu § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb. Posudek byl vypracován dne 3. 12. 2020 a byl čten při jednání soudu dne 6. 1. 2021.
11. Z posudku PK MPSV soud zjistil, že v PK MPSV zasedal jako odborný lékař klinických oborů doc. MUDr. L. S., Ph. D., internista. PK MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace vedené pro žalobkyni u lékařské posudkové služby OSSZ Svitavy, ze spisové dokumentace vedené pro žalobkyni u České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové, oddělení lékařské posudkové služby, a dále ze zdravotní dokumentace žalobkyně zapůjčené od praktického lékaře žalobkyně a z dalších odborných nálezů vyjmenovaných v posudku PK MPSV.
12. PK MPSV tak zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru vnitřní lékařství (medicínská specializace odborného klinického lékaře odpovídá dominantnímu zdravotnímu postižení žalobkyně). Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů. PK MPSV tudíž měla dostatečné množství aktuálních podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a k intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěla.
13. PK MPSV konstatovala, že v podstatě souhlasí se závěrem lékaře učiněným v námitkovém řízení, že se jedná o těžkou poruchu jater podle písmene c) položky 1 oddílu F kapitoly XI vyhlášky č. 359/2009 Sb. Tomuto hodnocení odpovídá klinický stav i laboratorní hodnoty. Avšak endoskopické vyšetření (gastroskopie) a zobrazovací vyšetření (CT břicha) prokazují pomalou progresi v čase. Podle gastroskopie provedené 8. 7. 2020 jsou jícnové varixy – F1 až F2, distálně red spots, je stav po předchozích ligacích – jizvení, provedena 4. ligace jícnových varixů – 4 ligatury, malé žaludeční varixy typu GOV 1 – těsně pod junkcí 2 drobné červené skvrny stacionární a IGV 1, lehká portální gastropatie, susp. duodenální varixy. Podle CT břicha provedené dne 9. 7. 2020 je kavernom porty, rozsáhlé

portosystémové kolaterály v progresi oproti CT z 11/13, je stav po TIPS, limitované zobrazení pro metalické artefakty, t.č. bez patrného kontrastního syčení v lumen nejspíše při okluzi, uzávěr VCI v úrovni konce TIPS, přestavbové změny jater při B-CH syndromu. Podle takto popsaného stavu PK MPSV nevidí důvod pro snižování procentního hodnocení tak, jak to provedl lékař OSSSZ Svitavy ve svém posudku ze dne 23. 1. 2020. Dále byla PK MPSV upřesněna pracovní anamnéza žalobkyně. V roce 2013 žalobkyně dokončila středoškolské studium maturitou a v témže roce začala pracovat ve firmě příbuzných jako administrativní pracovnice na maximálně 10 hodin týdně výhradně formou domácí práce. V profesním dotazníku uvedla omylem 20 hodin týdně – myslela tím měsíčně. Potíže s bederní páteří má již delší dobu. Poprvé byla vyšetřena a léčena v roce 2018. V letošním roce (2020) se obtíže začaly prohlubovat. Poprvé byla v tomto roce vyšetřena na neurologii 2. 7. 2020. Neurologickým vyšetřením a zobrazovacími metodami byl zjištěn velký výhřez meziobratlové ploténky L5/S1 se sekvestrací (odtržením) části ploténky s útlakem kořene S1 vpravo projevujícím se velkou bolestivostí v bedrech a vyzařováním do pravé dolní končetiny (dále též „PDK“). Dne 2. 9. 2020 byl výhřez operačně odstraněn. Došlo ke značné úlevě, ale přetrvává necitlivost a brnění v bedrech a v PDK při delším stání, delším sezení (musí měnit polohy) a také ji budí v noci při změnách polohy vleže. Takto popsaný stav odpovídá kritériím písmene b) až c) položky 1 oddílu E kapitoly XIII (10-40 %). PK toto zdravotní postižení promítá do celkového posouzení tím, že navyšuje 10 % k základní příčině, kterou je jaterní cirhóza. PK MPSV shrnula, že základní onemocnění – jaterní cirhóza pomalu progreduje v čase. Nedá se předpokládat zlepšení, a proto PK MPSV již nestanovila další termín kontrolní lékařské prohlídky. PK MPSV uzavřela, že s ohledem na výše uvedené stanovuje konečnou procentní míru poklesu pracovní schopnosti na 70 %.

14. Žalobkyně neměla k posudku PK MPSV výhrady, žalovaná závěry PK MPSV taktéž akceptovala a nenavrhovala zpracování srovnávacího posudku. Za těchto okolností soud v tomto kontradiktorním řízení nemohl než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí, ve světle závěrů PK MPSV (dle posudku PK MPSV je žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu třetího stupně) neobstojí (srov. § 3 správního řádu). Soud proto žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení bude žalovaná vycházet z toho, že zdravotní stav žalobkyně odpovídá třetímu stupni invalidity.
15. O náhradě nákladů řízení rozhodl (výrok II) soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a procesně neúspěšné žalované uložil povinnost nahradit procesně úspěšné žalobkyni náklady řízení tvořené
 - a) odměnou advokáta za 3 úkony právní služby [převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání před soudem dne 6. 1. 2021; další porada s klientem nebyla doložena] dle § 7 bodu 3. ve spojení s § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 3.000 Kč (3 x 1.000 Kč),
 - b) paušální náhradou hotových výdajů advokáta (dle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.) spojených se třemi úkony právní služby (3 x 300 Kč),
 - c) náhradou cestovních výdajů (§ 13 odst. 1, 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) za cestu ze Svitav do Pardubic a zpět osobním automobilem s průměrnou spotřebou pohonných hmot 4,4 l BA na 100 km při ceně pohonné hmoty (dle vyhl. č. 589/2020 Sb.) 31, 50

Kč/1 a sazbě základní náhrady za používání silničních motorových vozidel 4,40 Kč/km, náhradou za promeškaný čas (cesta ze Svitav do Pardubic a zpět /2 x 70 km, 120 min./) za 4 půlhodiny po 100 Kč (§ 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.); celkem činí cestovní náhrady a náhrada za promeškaný čas 1.210 Kč (810+400).

Celkem 5.110 Kč

16. Odměnu ani paušální náhradu hotových výdajů advokáta není nutno navyšovat o daň z přidané hodnoty (21 %), neboť advokátka žalobkyně není plátkyní této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s. a contrario). Platební místo („k rukám zástupce žalobkyně“) bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s 64 s. ř. s.
17. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 6. ledna 2021

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce